

על מספר ניכר של פרות אלו נטושה מלחמה קשה בינינו לבין רופאי-הבהמות בענין השאירותן במשק או חיסולן. דעת הרופאים היתה שצפויה גם להן סכנה הידב-קת הואיל והן הלכו זמן-מה למרעה עם העדר הנגוע; ואנחנו — בהתחשב עם מר-צאן הטוב, מנענו את חיסולן כל עוד הבדי-קות שלהן היו שליליות.

הבדיקות מיולי 1952 עד אוקטובר 1954 הוכיחו שהצדק היה עם עובדי הרפת. המומ-רים לא האמינו שנוכל לבער את השחפת ע"י חלוקת העדר ואכסונו בשני מקומות. בהזדמנות זו ברצוננו להביע את תודתנו

למחלקה לביעור מחלות מדבקות במשרד החקלאות, להתאחדות מגדלי בקר ולרופא המחוזי על עזרתם וסבלנותם בביעור המחלה בעדרנו.

עם ראשית תשט"ו מנה העדר בס"ה 84 ראש: 18 פרות ו־66 בני־בקר מכל הגילים. בדעתנו, אחרי חיסול העדר הנגוע, להגיע עד סוף שנת תשט"ו ליחידת עדר בעלת היקף מסוים ונטוש עדיין היוכח במוסדות המשקיים על גודל היחידה שיתאים לתנאי המשק שלנו.

ג'רשומא, דצמבר 1954

מומק

אנשי־מדע קובעים את ערך המזונות לפי הרכב יסודותיהם החימיים האורגניים אשר נעלמים בגוף בעל־החיים. בזמן האחרון בודקים את האפשרות להאכיל פרות בנסורת. הנסורת אינה מעוררת את תיאבון הפרה. היא מכילה אמנם חומר מזין חשוב להזנת הבקר — את התאית (צלולוזה) אבל נוסף לזה נמצא בה גם חומר בלתי נעכל — הליגנין. כדי להפוך את הנסורת לחומר מזין מוכרחים לסלק ממנה את הליגנין. באירופה ניסו לשם כך להשתמש בחומצה גפריתנית.

באמריקה גילו חוקרי־החברה ג'נרל אלקטריק קומפ' שיטה המאפשרת להפוך את הנסורת למזון בהמות. מקרינים את הנסורת באלקטרונים בעלי מתח גבוה במכשיר הדומה למכונת־רנטגן בעלת מתח של מיליון ווט. באוניברסיטה של מדינת ושינגטון הרכיבו מכשיר המסוגל לפעול כקיתת־פרה, ובעזרתו ממשיכים לבדוק את מספוא הנסורת. לנסורת המוקרנת הוסיפו חיידקים שנלקחו מתוך קיתת פרה. בניסוי־מבחנה נעכל המספוא הזה כעבור 12 דקה באופן הדומה לשחת.

האם יאכלו גם פרות חיות במספוא זה? הדבר תלוי בטעמן של הפרות עצמן וכיצד תתיחסנה לגיוון תפריטן החדש: ובכיוון זה נמשכים עדיין הניסויים.